

Mijn stad onze Planeet!

ALLE BEETJES HELPEN, WANT WE ZIJN MET
MEER DAN EEN MILJOEN BRUSSELAARS

Maandblad - Februari 2013 - n° 76

België - Belgique

P.P. - P.B.

B - 010

P202224

ENERGIESPECIAL

- ⌚ **Onderhoud van uw verwarmingsketel** > p3
Ecologisch en budgetvriendelijk
- ⌚ **Op wandel** > p6
De groene ruimten van Elsene
- ⌚ **Het EPB-certificaat** > p7
Alles wat u moet weten in zes vragen

Zonne-energie: meer dan ooit rendabel

LEEFMILIEU
BRUSSEL

- BIM -

Laat de zon binnen!

De zon is een onuitputtelijke en niet-vervuilende energiebron die niet schadelijk is voor onze gezondheid. Ze hoeft bovendien niet hard te schijnen: een beetje zonlicht volstaat om elektriciteit te produceren. Zie p. 4.

ENERGIEPREMIES EN EPB TIJDENS BATIBOUW

Batibouw, de internationale beurs voor bouw, renovatie en interieur-inrichting, vindt plaats van 21 februari tot 3 maart 2013. Tot de centrale thema's behoren: "Terugkeer naar de stad" en "Slim verbruik van warmte en elektriciteit". Tijdens de beurs vindt u de experts en de publicaties van Leefmilieu Brussel op de stand van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met twee speciale desks: energiepremies en EPB. Denk eraan dat de eerste twee dagen, 21 en 22 februari, uitsluitend bedoeld zijn voor vaklui.

Meer info: www.batibouw.be

DE BRUSSELSE GROENE LENING: EEN LENING TEGEN 0% ZODAT IEDEREEN KAN ISOLEREN

De Brusselse groene lening is een lening tegen 0% van Leefmilieu Brussel, in samenwerking met de alternatieve kredietmaatschappij CREDAL. Het geeft Brusselaars met een gematigd inkomen de kans om een lening tegen 0% interest aan te gaan voor werken die de energie-efficiëntie van hun woning verbeteren: isolatie, verwarming en ventilatie. De Brusselse groene lening is perfect combineerbaar met de energiepremies. Bovendien kan iedereen er een beroep op doen: eigenaars, vruchtgebruikers, naakte eigenaars en huurders (met akkoord van hun huisbaas/eigenaar). Het geleende bedrag bedraagt minimum 500 euro en maximum 20.000 euro.

Meer info: www.leefmilieubrussel.be/brusselsegroenelening, 02 775 75 75.

ENERGIEPREMIES 2013

De premies van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest helpen gezinnen en bedrijven bij hun energiebesparende investeringen. Voor 2013 is er dan ook goed nieuws: de premieverhogingen van juli 2012 blijven behouden. Bovendien zijn er tal van nieuwigheden in het energiepremiesysteem: er zijn meer premies en ze zijn voordeliger. Bovendien zijn ze eenvoudiger aan te vragen. Op die manier blijven we bouwen aan een duurzaam Brussel.

Meer info: www.leefmilieubrussel.be/energiepremies, 02 775 75 75.

ECOSCORE, VOOR VOERTUIGEN DIE MINDER VERVUILEN

Sinds 1 januari 2013 moeten bedrijven die meer dan

100 werknemers tewerkstellen op eenzelfde site in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, milieuvriendelijkere voertuigen aankopen.

De Ecoscore bepaalt de milieuscore van een wagen. Bedrijven moeten die integreren in hun aankoop- of leasingprocedure voor hun bedrijfs- of dienstwagenpark. Doel is de milieu-impact van het wegverkeer te doen dalen. Elektrische voertuigen halen de hoogste Ecoscore en wagens op aardgas, lpg of benzine hebben doorgaans een betere Ecoscore dan een dieselmotor.

Meer info: www.ecoscore.be

HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST GAAT VOOR MINDER PESTICIDEN. NEEM DEEL AAN DE ENQUÊTE!

Insecticiden, fungiciden, herbiciden... we gebruiken zo veel pesticiden in de landbouw, de tuin en de moestuin om ze te beschermen tegen schadelijke insecten, paddenstoelen, onkruid...

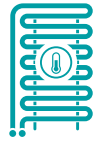
Maar het gebruik van pesticiden houdt ook risico's in voor de gezondheid van mens en milieu. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wil een programma opstarten om het gebruik van pesticiden terug te schroeven en zo de verwante risico's te verminderen. Vooraleer de overheid het project goedkeurt, moeten Brusselaars eerst hun stem kunnen uitbrengen. Daarom organiseren we tussen 15 januari 2013 en 15 maart 2013 een enquête onder de inwoners van Brussel. Want uw mening telt.

Meer info: www.leefmilieubrussel.be > News, 02 775 75 75.

Mijn stad onze planeet

Maandelijks publicatie (verschijnt maandelijks, behalve in januari, juli en augustus) - Leefmilieu Brussel - Gulledele 100 - 1200 Brussel - Tel. 02 775 75 75 - info@leefmilieu.irisnet.be - www.leefmilieubrussel.be v.u. : J.-P. Hannequart HERLEZINGCOMITÉ : Mathieu Molitor, Florence Didion, Louis Grippa, Isabelle Degraeve, Rik De Laet. REDACTIE : Mathieu Molitor.

VERTALING : Maarten Geerts. PRODUCTIE : www.4sales.be. De foto's tonen niet noodzakelijk de geciteerde personen. © IBGE-BIM - Gedrukt op gerecycleerd papier. Sommige teksten in deze publicatie hebben tot doel de wettelijke bepalingen toe te lichten. Om de ware juridische toedracht van deze teksten te kennen, verwijzen we u naar de teksten van het Belgisch Staatsblad.

REGELMATIGE CONTROLE van verwarmingsketels en OPLEVERING van verwarmingssystemen

Energie kost handenvol geld. Het eigen energieverbruik verminderen dankzij een correct geïnstalleerde, propere en goed afgestelde verwarmingsketel is dan ook mooi meegenomen. En dat is nu net wat de EPB-verwarmingsreglementering beoogt door een regelmatige controle van verwarmingsketels, de oplevering van nieuwe of gerenoveerde verwarmingssystemen en de keuring van verwarmingssystemen met een ketel ouder dan 15 jaar. Goed voor de planeet en onze energiefactuur. Voor meer informatie over de installatie of het beheer van uw verwarmingssysteem is er binnenkort een nieuw vademecum beschikbaar.

GOED VOOR HET LEEFMILIEU

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn gebouwen verantwoordelijk voor 70% van de totale uitstoot van broeikasgasen. Door de reglementering zou de CO₂-uitstoot van de Brusselse gebouwen met naar schatting 6% dalen. De reglementering kadert in een groter geheel: de Energieprestatie van Gebouwen (EPB) die ook een EPB-certificaat voorziet (zie p. 7).

WAT ZIJN DE VERPLICHTINGEN?

Regelmatig onderhoud van verwarmingsketels

Elke verwarmingsketel van meer dan 20 kW moet regelmatig nagekeken worden door een erkend vakman. Die controle omvat het reinigen van de ketel en het rookafvoersysteem, het afstellen van de brander en het nakijken van de uitstoot.

HOE VAAK MOET DE CONTROLE GE- BEUREN?

- ➔ Jaarlijks voor stookolieketels
- ➔ Driejaarlijks voor aardgasketels

VOOR WIE GELDT DEZE VERPLICHTING?

- ➔ De eigenaar moet ervoor zorgen dat de controles gebeuren.

De oplevering van een verwarmingssysteem

Bij de vervanging van een oude verwarmingsketel of de installatie van een nieuwe, moet een erkend vakman de oplevering doen. Dit om zeker te zijn dat de volledige installatie correct plaatsvindt: de regeling, de isolatie van de leidingen, de ventilatie van het verwarmingslokaal, de kwaliteit van de verbranding en de uitgestoten gassen, de schoorsteentrek...

VOOR WIE GELDT DEZE VERPLICHTING?

- ➔ Elke eigenaar dient deze verplichting na te leven.

Keuring van een verwarmingssysteem

Elke installatie van 15 jaar oud of ouder met een verwarmingsketel van 20 kW of meer moet onderworpen worden aan een keuring: evaluatie van de energieprestaties, verplichtingen die van toepassing zijn op het specifieke toestel, gebruikstips, eventuele vervanging, alternatieve oplossingen... Het keuringsverslag is niet-bindend.

OP WELKE ERKENDE VAKMANNEN KUNT U EEN BEROEP DOEN?

De regelmatige controle, de oplevering en de keuring moeten gebeuren door een vakman die erkend is door Leefmilieu Brussel. Meer info: www.leefmilieubrussel.be/epbverwarming

UW VERWARMINGSKETEL ONDERHOUDEN IS NIET ALLEEN **VERPLICHT**, MAAR VOORAL OOK

VOORDELIG

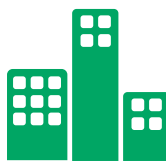
GOED VOOR HET MILIEU

Een propere, goed afgestelde en correct geïnstalleerde verwarmingsketel verbruikt minder en gaat langer mee.

MOET DE HUURDER DE INSTALLATIE NOG LATEN CONTROLEREN ALS DAT ZO IN HET HUURCONTRACT IS VOORZIEN?

De naleving van de EPB-reglementering is een verplichting voor de eigenaar, niet voor de huurder. Nochtans staat er in het huurcontract vaak dat de huurder verantwoordelijk is voor het regelmatige onderhoud van de verwarmingsketel (reiniging, ontkalking...). De huurder moet met de eigenaar duidelijk afspreken wat zijn verplichtingen zijn in deze reglementering.

Laat de ZON maar SCHIJNEN !

De energieprijzen gaan de komende jaren stijgen. Door te investeren in fotovoltaïsche zonnepanelen kunnen we gedurende meer dan 25 jaar gratis onze eigen groene elektriciteit produceren. Bovendien is de gemiddelde prijs van die zonnepanelen de laatste jaren sterk gedaald, waardoor de investering betaalbaar is geworden. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kent ook groenestroomcertificaten toe voor elke geproduceerde MWh, en dat gedurende tien jaar. Zo verdient u de investering op maximum zeven jaar terug. De toegekende groene certificaten gelden voor 10 jaar.

In Brussel stemt 1 m² die door de zon wordt beschenen ongeveer overeen met 100 liter stookolie. Kortom, ook in de stad is hernieuwbare energie zoals zonne-energie nuttig, rendabel en efficiënt. De zon is een onuitputtelijke en niet-vervuilende energiebron die niet schadelijk is voor onze gezondheid. Van alle hernieuwbare energievormen biedt zonne-energie het meeste potentieel in onze hoofdstad. De zon hoeft zelfs niet hard te schijnen: een beetje daglicht is voldoende om energie te produceren.

Wat is hernieuwbare energie?

Hernieuwbare energie komt van energiebronnen die... hernieuwbaar zijn. In tegenstelling tot fossiele brandstoffen putten we dergelijke bronnen niet uit door ze te gebruiken. Zonnestralen, windkracht, aardwarmte, rivierstroming, zeegetijden... ze zijn stuk voor stuk 'onuitputtelijk'. Op Europees niveau hebben de 27 lidstaten zich geëngageerd om tegen 2020 voor 20% van hun energiebehoefte een beroep te doen op hernieuwbare energiebronnen.

© Thinkstock

Via het systeem van de groene certificaten garandeert het Brussels Hoofdstedelijk Gewest dat u de investering terugverdient op maximum 7 jaar.

Wat zijn de voordelen van hernieuwbare energie?

Het merendeel van onze energie is afkomstig van stookolie, aardgas, kernenergie... Deze traditionele energiebronnen worden steeds duurder en zeldzamer. Bovendien zijn ze zeer vervuilend: door de verbranding van fossiele brandstoffen komt er CO₂ in de lucht terecht. Door hernieuwbare, onuitputtelijke en onmiddellijk beschikbare energie te kiezen, worden we minder afhankelijk van geïmporteerde energie (99% van de energie die we in Brussel verbruiken, komt uit Vlaanderen, Wallonië en

het buitenland), bewijzen we het leefmilieu een dienst (minder vervuiling en dus een betere levenskwaliteit en gezondheid) en zetten we onze energiefactuur op dieet!

Fotovoltaï-wat?

De term fotovoltaïsch duidt op het fysische proces dat licht omzet in elektriciteit. Dit principe werd in 1839 ontdekt door de Franse fysicus A. Becquerel en verklaard door Albert Einstein in 1905 (hiervoor ontving hij in 1921 de Nobelprijs Fysica). Het voorvoegsel 'foto' komt van het Griekse phos dat licht betekent. Volt komt van de familienaam van Alessandro Volta (1745-1827), een fysicus die een belangrijke bijdrage leverde aan het onderzoek naar elektriciteit. Fotovoltaïsch betekent dus letterlijk 'lichtelektriciteit'. Het basiselement van dit procedé is de fotovoltaïsche cel die elektrische energie kan produceren op basis van lichtenergie afkomstig van een onuitputtelijke energiebron: de zon.

Terugverdiend na maximum zeven jaar

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kent groenestroomcertificaten toe, zodat u de investering in zonnepanelen na maximum zeven jaar terugverdiend hebt. De groenestroomcertificaten gelden voor tien jaar. Het zijn een soort van waardebonnen die u krijgt voor de elektriciteit

die u produceert en die u kunt doorverkopen aan de hoogst biedende elektriciteitsleverancier. Het gaat niet om een papieren document, maar om een virtueel certificaat dat wordt uitgereikt door BRUGEL, de Brusselse energieregulator.

DE BRUSSELSE MARKT VOOR GROENESTROOMCERTIFICATEN DOET HET GOED

De markt voor groenestroomcertificaten is gezond. Dat is te danken aan het evenwicht tussen aanbod (de toekenning aan producenten) en vraag (de quotaverplichtingen voor leveranciers). Dat blijkt onder meer uit de constant hoge prijs van de certificaten sinds de invoering van het systeem in 2004: 87 euro. Bovendien heeft de overheid een mechanisme voorzien om de quota's aan te passen in het geval de markt niet meer in evenwicht zou zijn. Kortom, er is aan alles gedacht opdat Brusselaars met een gerust hart kunnen investeren in fotovoltaïsche zonnepanelen...

Bovendien is het gemakkelijk!

Fotovoltaïsche zonnepanelen zijn eenvoudig te installeren en kunnen meer dan 25 jaar meegaan. Aarzel dus niet om bij verschillende installateurs offertes op te vragen om te vergelijken. Enkele aandachtspunten: wat is het prijsverschil (uitgedrukt in euro per kWc)? Wat is de jaarlijkse productie (aantal kWh per geproduceerde kWc per jaar)? Houden de berekeningen rekening met eventuele schaduw? Neem de installateur de administratie op zich? Wat is de garantietermijn en welke dienst na verkoop wordt er geboden? Is er ook een systeem voorzien om de prestaties op te volgen? Bereken het rendement van uw fotovoltaïsch project met de financiële simulator op www.hernieuwbaar-brussel.be.

Zet de prijs van uw elektriciteit vast met behulp van een betaalbare technologie die de financiële steun geniet van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Hélène Vandersmissen

RENDEMENT GEGARANDEERD

“Door mijn fotovoltaïsche installatie van 20 m² zal ik de komende 25 jaar ongeveer 10.000 euro besparen op mijn elektriciteitsfacturen. Mijn startinvestering (6.250 euro) zou ik in nauwelijks zes jaar terugverdienen. We hebben berekend dat het rendement van ons project overeenkomt met een interestvoet van 6,60%.”

ANDERE HERNIEUWBARE ENERGIEBRONNEN IN BRUSSEL

De zonneboiler: sterke prestaties, betrouwbaar en duurzaam. Met deze technologie kan een gezin gratis tot 50% van het sanitair water verwarmen.

De tegelkachel: het toestel bestaat uit warmteaccumulatoren. Twee vuurtjes per dag van nauwelijks een uur volstaan om een constante warmte in huis te hebben.

Verwarming op basis van houtpellets: pellets worden geproduceerd uit afgeleide producten of afval van houtverwerkende bedrijven. Pellets kunnen tot 40% goedkoper zijn dan stookolie.

De warmtepomp: met behulp van elektriciteit haalt een warmtepomp warmte uit de lucht, het water of de grond. Zo kan het, als de situatie het toelaat, een goed verwarmingssysteem zijn.

MEER INFO

Leefmilieu Brussel: inlichtingen en een lijst van installateurs: www.leefmilieubrussel.be/fotovoltaïschepanelen, 02 775 75 75.

Hernieuwbaar Brussel: overzicht van alle leveranciers van fotovoltaïsche zonnepanelen die actief zijn in Brussel en een financiële simulator: www.hernieuwbaar-brussel.be.

BRUGEL: de Brusselse energieregulator: www.brugel.be, 0800 97 198 (van 9 tot 12.00 uur).

Elsene: van het FLAGEYPLEIN naar het TENBOSCHPARK

Centraal gelegen, levendig, creatief, in verschillende stijlen, afwisselend, chique, eigentijds... het bruisende Elsene heeft meer dan één troef. *Mijn stad onze planeet* neemt u deze maand mee op wandel in het zuidoosten van onze hoofdstad, doorheen de prachtige groene ruimten die u in Elsene kunt bezoeken of (her)ontdekken. We vertrekken vanaf het Flageyplein en de vijvers van Elsene. Op onze tocht: geschiedenis, ontspanning, prachtige vergezichten, opmerkelijke flora, ongewone plekjes... Kortom, de ingrediënten van een stadswandeling, maar dan in het groen.

De vijvers van Elsene vormden aan het begin van de dertiende eeuw een moerassig gebied in het dal van de Maalbeekvallei. De hertog van Brabant, Hendrik I, stond het gebied af aan een Brusselse benedictines die er in 1201 de cisterciënzerinnenabdij van Ter Kameren oprichtte. Er werden toen vier vijvers uitgegraven die als visvijver voor de abdij dienst zouden doen. Op die plaats werd de kiem gelegd voor het huidige Elsene.

In het laatste kwart van de negentiende eeuw tekende landschapsarchitect Edouard Keilig de mooie rondingen van de vijvers van Elsene. Al wandelend op de oevers ontdekt u de uitgestrekte grasvelden waar hij oude bomen liet planten. Enkele van die bomen zijn door de jaren heen omgebogen. De takken zinken elegant weg in het water, alsof ze zichzelf bewonderen in de reflectie van het water. In die buurt liet de Brusselse bourgeoisie op enkele nieuwe percelen huizen bouwen in verschillende stijlen. Nadat u rond de vijvers gewandeld bent, ziet u tegenover het Flageyplein en onderaan de Louizalaan en de De Motlaan, de tuinen van de Ter Kamerenabdij die de glooiing van het terrein volgen. De huizen in klassieke Franse stijl,

Tot in de twintigste eeuw waren de oevers van de vijvers bezaaid met cabarets en dansgelegenheden, die profiteerden van de aanwezigheid van de brouwerijen. Rond het huidige Flageyplein blijft horeca belangrijk.

Dankzij het water van de vijvers ontstonden er in Elsene heel wat bierbrouwers. De activiteiten starten in de abdij en breidden zich in de zestiende eeuw uit op de oever van de grote vijver waar meerdere brouwerijen als paddenstoelen uit de grond schoten.

de terrastuinen en de tuinen in het beboste park (u geraakt er via de binnenplaats van de abdij) zijn het resultaat van de renovatie- en wederopbouwcampagnes van de achttiende eeuw. De kastanjabomen die werden aangeplant doen denken aan kaarsen in een kandelaar: uniek in Brussel en dus zeker een omweg waard. Het hellende terrein versterkt dit beeld nog extra. Vanaf de abdij gaan we opnieuw omhoog naar de Munsterstraat in de richting van de Koningstuin.

De Koningstuin was oorspronkelijk ontworpen om vanaf de Louizalaan een mooi uitzicht te hebben op de vijvers van Else-

ne. De klassieke geometrie van de tuin in de vorm van een ganzenpoot, het patroon van de lanen en de aaneenschakeling van standbeelden, dragen daartoe bij. Op het plein van de Koningstuin werden zeldzame, exotische bomen geplant, die het geheel een extra bijzonder karakter geven. We laten de tuin achter ons, steken de Louizalaan over en nemen de De Crayerstraat. Op het einde slaan we rechtsaf de Van Eyckstraat in, daarna links de Vleurgatsesteenweg in tot aan de ingang van het Tenboschpark (ter hoogte van nummer 221).

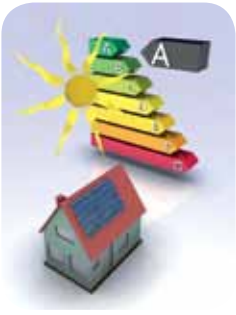
Het Tenboschpark is een groene oase in een dichtbebouwde wijk van Elsene. Het park is het werk van een botanist met een voorliefde voor bomen: Jean-Louis Semet. Zijn eerste doel was zeldzame en interessante boomsoorten samenbrengen, zoals een verzamelaar dat doet, en niet zozeer een esthetisch verantwoord park creëren. Zo ontstond een arboretum met de meeste zeldzame soorten in Brussel. Sinds 1986 is het park toegankelijk voor het publiek. Het groeide uit tot een buurtpark, een rust- en ontmoetingsplaats, een speelterrein en een toevluchtsoord voor stadsvogels. Het park is ideaal om in rond te kuieren en laat zich niet vatten in één enkele blik. De bomen, grasvelden, waterpartijen, speel- en ontspanningsruimten worden beetje bij beetje zichtbaar langs de kronkelende paadjes.

MEER INFO

Leefmilieu Brussel biedt u een interactieve kaart en ook tal van infochips over de groene ruimten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
www.leefmilieubrussel.be/groeneruimten

Alles over het **EPB-CERTIFICAAT** in zes vragen

Het EPB-certificaat mag niet worden verward met de EPB-verwarmingsreglementering op p. 3. Het EPB-certificaat geeft de energieprestaties van een gebouw aan. Het zorgt voor meer transparantie inzake vastgoedtransacties doordat het kandidaat-kopers of -huurders de kans geeft om woningen te vergelijken op vlak van hun energieprestaties. Het EPB-certificaat wordt opgesteld door een erkend vakman en het resultaat ervan moet verplicht worden gepubliceerd in elke kleine huuradvertentie of vastgoedaankondiging.

WAT IS HET OPZET?

Gebouwen (woningen en tertiaire gebouwen) zijn verantwoordelijk voor ongeveer 70% van het totale energieverbruik van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Maar er bestaan betrouwbare technologieën om ons energieverbruik te verminderen. De Brusselse overheid heeft daarom de EPB-regelgeving (gebaseerd op een Europese richtlijn) ingevoerd om het energieverbruik en de CO₂-uitstoot van gebouwen te verminderen, en tegelijk ook het binnenklimaat te verbeteren.

WIE MOET HET EPB-CERTIFICAAT OPSTELLEN?

Vooraleer het pand op de markt te brengen, moet de eigenaar die het gebouw verkoopt of verhuurt een certificateur inschakelen die door Leefmilieu Brussel is erkend. Tijdens een verplicht bezoek aan het pand evalueert de certificateur de energieprestaties op basis van enkele parameters. Daarna voert hij of zij de gegevens in het computerprogramma van Leefmilieu Brussel in en overhandigt tot slot het EPB-certificaat. De certificateur krijgt pas een erkenning als hij of zij slaagt voor de opleiding die erkend is door Leefmilieu Brussel en door verschillende organisaties wordt gegeven.

VERVANGT HET EPB-CERTIFICAAT DE ENERGIEAUDIT?

Nee, het EPB-certificaat is geen energieaudit: het bevat minder details. Voordat u grote renovatiewerken start om uw energieverbruik te verminderen, is het nuttig om een energieaudit te laten doen, vooral als u niet weet waar te beginnen. Op basis van de audit krijgt u een aantal gepersonaliseerde aanbevelingen, zorgvuldig bestudeerd en berekend, met tips voor het uitvoeren van deze aanbevelingen in functie van de context van de bestudeerde woning.

WAT IS HET EPB-CERTIFICAAT?

Het EPB-certificaat is een energierapport van een gebouw of van een kantoor groter dan 500 m². Het certificaat duidt de energieprestaties van een gebouw aan op een schaal, gaande van A (zeer laag energieverbruik) tot G (zeer hoog energieverbruik). De score is gebaseerd op verschillende hypothesen: een normaal gebruik door de bewoner, een gemiddeld klimaatjaar... Door die basisveronderstellingen kunnen kandidaat-kopers of -huurders de panden die ze bezoeken vergelijken op basis van een standaardmethode om energieprestaties te berekenen. Het EPB-certificaat bevat ook aanbevelingen om de energieprestaties van de woning te verbeteren.

WIE CONTROLEERT DE KWALITEIT VAN HET WERK VAN DE CERTIFICATEURS?

Een onafhankelijk controleorgaan kreeg van Leefmilieu Brussel de opdracht om steekproefsgewijs ter plaatse controles uit te voeren en de EPB-certificaten te analyseren. Een certificateur die zijn opdracht niet correct heeft uitgevoerd, kan zijn erkenning tijdelijk of definitief verliezen.

WAT ZIJN DE VERPLICHTINGEN VOOR DE EIGENAAR?

Elke eigenaar moet een EPB-certificaat hebben van zodra zijn of haar pand op de markt wordt gebracht. De eigenaar of de tussenpersoon moet de resultaten van de EPB-studie verplicht publiceren zoals voorgeschreven. Een infociche toont aan de hand van enkele voorbeelden hoe het resultaat van het EPB-certificaat gecommuniceerd moet worden.

Meer info op :
www.leefmilieubrussel.be/epbcertificaat

20/02 : DIKTRUIENDAG - ZET DE VERWARMING 1°C LAGER OP SCHOOL

Meer dan 70% van de energie-uitgaven van scholen gaat naar verwarming. Bovendien is verwarming een belangrijke oorzaak van broeikasgassen. Elk initiatief om het gebruik van fossiele brandstoffen te beperken, draagt dan ook bij aan de strijd tegen de klimaatverandering.

Via de actie 'Jongeren keren het klimaat' stelt Green Belgium voor om de thermostaat een graad lager in te stellen. U zult niet inboeten aan comfort door de verwarming op 19°C te zetten in plaats van op 20°C. De dikke trui is immers maar een manier om te zeggen dat u zich beter goed kleedt dan de verwarming hoger te zetten. Door de verwarming 1°C lager te zetten, bespaart u bovendien 7,5% energie. Met 2°C minder daalt de CO₂-uitstoot met ongeveer 15%. De verwarming 1°C lager zetten, is gemiddeld goed voor 255 g CO₂ minder per persoon per dag.

Meer info: www.jongerenkerenklimaat.be, 02 890 08 08.

Meer dan 70% van de energie-uitgaven van scholen gaat naar verwarming. Elk initiatief om het gebruik van fossiele brandstoffen te beperken, draagt dan ook bij aan de strijd tegen de klimaatverandering.

AGENDA

Om dit tijdschrift elke maand gratis te ontvangen : 02 775 75 75,
abonnement@leefmilieu.irisnet.be of www.leefmilieubrussel.be/abonnement.

27/02 – MUSEUMBEZOEK

BRUSSELS MUSEUM VAN DE MOLEN EN DE VOEDING

De tentoonstelling "Veggie Mania, vergeten en ongewone groenten" werpt een nieuw licht op de rijkdom van ons mondiale 'groentenpatrimonium'. Er wordt aandacht besteed aan het verschil tussen fruit en groente, herkomst en evolutie.

Met GC Den Dam bezoekt u de tentoonstelling en neemt u er deel aan een kookworkshop.

Plaats van afspraak: van 13.00 tot 16.30 uur in GC Den Dam, Gemeenteplein 13, 1160 Oudergem. Openbaar vervoer: metrolijn 5: halte Hermann-Debroux; tram 94 (halte Oudergem shopping) en bus 34 (halte Bergoje); bus De Lijn 344, 345, 504, 544, 547 en 548: halte Oudergem Waver. Prijs: 8 euro. Inschrijven verplicht.

Meer info: dendam@vgc.be, 02 663 89 50.

03/03 – REPAIR CAFE

WEGGOOIEN? MOOI NIET!

Kom naar de bar van GC Elzenhof met iets dat kapot is (kleding, meubels, elektro, mechaniek, fiets...). U krijgt hulp van vrijwilligers om de kapotte spullen te herstellen. Zo kan u ze hergebruiken in plaats van weg te gooien.

Plaats van afspraak: van 14.00 tot 18.00 uur in GC Elzenhof, Kroonlaan 12, 1050 Elsene. Openbaar vervoer: bus 38, 95: halte Blyckaerts; bus 34, 80: halte Waaienberg; bus 59: halte Wéry; tram 81, 83: halte Mouterij. Deelname is gratis. Inschrijven niet nodig. Meer info: caroline.vos@vgc.be of repaircafebrussels@gmail.com

11/03, 18/03 & 25/03 – ECO-DRIVING LEER ECOLOGISCH RIJDEN

Met eco-driving bespaart u brandstof en uw CO₂-uitstoot wordt beperkt. Bovendien verhoogt defensief en anticiperend rijden de verkeersveiligheid. Kortom, eco-driving is goed voor de veiligheid, het leefmilieu en u bespaart heel wat geld.

Plaats van afspraak: van 19.00 tot 22.00 uur in GC Den Dam, Gemeenteplein 13, 1160 Oudergem. Openbaar vervoer: metrolijn 5: halte Hermann-Debroux; tram 94 (halte Oudergem shopping) en bus 34 (halte Bergoje); bus De Lijn 344, 345, 504, 544, 547 en 548: halte Oudergem Waver. Prijs: 10 euro. Inschrijven verplicht. Meer info: dendam@vgc.be, 02 663 89 50.

19/03 – RONDLEIDING

ZUIVERINGSSTATION AQUIRIS

Dankzij het waterzuiveringsstation Brussel-Noord kan dagelijks gemiddeld 275 miljoen liter afvalwater worden gezuiverd. De rondleidingen worden georganiseerd om bezoekers bewust te maken van de problematiek rond water en waterzuivering. De volledige technische werking van het station wordt eenvoudig en duidelijk uitgelegd en we kunnen het traject van het water volgen.

Plaats van afspraak: van 12.15 tot 15.30 uur in GC Den Dam, Gemeenteplein 13, 1160 Oudergem. Openbaar vervoer: metrolijn 5: halte Hermann-Debroux; tram 94 (halte Oudergem shopping) en bus 34 (halte Bergoje); bus De Lijn 344, 345, 504, 544, 547 en 548: halte Oudergem Waver. Prijs: 5 euro. Inschrijven verplicht.

Meer info: dendam@vgc.be, 02 663 89 50.

22/03 – GEGIDSTE WANDELING AMFIBIEËNWANDELING

Jaarlijkse amfibieënwandeling in samenwerking met CCN Vogelzang CBN vzw.

Plaats van afspraak: om 19.00 uur aan de ingang van het kerkhof van Anderlecht, Sint-Janskruidlaan. Openbaar vervoer: metro 5 (halte: Eddy Merckx). Inschrijven niet nodig. Meer info: Peter Van Bellinghen, ccnvogelzangcbs@gmail.com, 02 640 19 24.

24/03 – GEGIDSTE WANDELING

OP ONTDEKKING IN HET WOLUWEPARK

Hoewel het omstreeks 1900 kunstmatig werd aangelegd, zowel het reliëf als de aanplantingen, behoudt het park een hoge natuurwaarde in de stad. Door de variatie van terreinsoorten (graspartijen, stukken bos, hier en daar vochtig terrein en grote wateroppervlaktes) en de minimale verstoring door verkeer, blijft het relatief rijk aan plantensoorten, en is het een veilige schuilplaats voor allerlei dieren. Natuurpunt Brussel geeft u de gelegenheid om het Woluwepark met gids Ko van der Meer te ontdekken!

Plaats van afspraak: om 14.00 uur in het Park van Woluwe onderaan de voetgangersbrug over de Tervurenlaan aan de kant van het Trammuseum. Openbaar vervoer: tram 39 & 44. Inschrijven niet nodig. Meer info: Ko van der Meer, ko.van.der.meer@gmail.com

Voor al uw vragen :

INFO

02 775 75 75
www.leefmilieubrussel.be